

॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारत भावदीपे सप्तनवत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १९७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

व्यास उवाच आसीत्तपोवने काचिदृषेः कन्यामहात्मनः ॥ नाध्यगच्छत्यर्तिसातुकन्यारूपवती सती ॥ ४४ ॥ तोषयामास तपसा सा किलोप्रेणशंकरं ॥ ता मुवाचेश्वरः प्रीतो वृणुकाममिति स्वयं ॥ ४५ ॥ सैव मुक्ता ब्रवीत्कन्या देवं वरदमीश्वरं ॥ पतिं सर्वगुणोपेतमिच्छामीति पुनः पुनः ॥ ४६ ॥ ददौ तस्यै स देवेश स्तं वरं प्रीतमानसः ॥ पंचतेपतयो भद्रे भविष्यंतीति शंकरः ॥ ४७ ॥ सा प्रसादयती देवमिदं भूयोऽभ्यभाषत ॥ एकं पतिं गुणोपेतं त्वत्तोऽर्हामीति शंकर ॥ ४८ ॥ तां देवदेवः प्रीतात्मा पुनः प्राह शुभं वचः ॥ पंचरुत्वस्त्वयोक्तोऽहं पतिं देहीति वै पुनः ॥ ४९ ॥ तत्तथा भविता भद्रे वचस्तद्भद्रमस्तु ते ॥ देहमन्यंगतायास्ते सर्वमेतद्भविष्यति ॥ ५० ॥ द्रुपदैषा हि सा जज्ञे सुता वै देवरूपिणी ॥ पंचानां विहिता पत्नी रुष्णा पार्षत्यनिदिता ॥ ५१ ॥ स्वर्गश्रीः पांडुवार्थं तु समुत्पन्ना महामखे ॥ सेहत स्वातपो घोरं दुहित्वं तवागता ॥ ५२ ॥ सैषा देवी रुचिरा देवजुषा पंचानामेका स्वरुतेनेह कर्मणा ॥ सृष्टा स्वयं देवपत्नी स्वयं भुवा श्रुत्वा राजन् द्रुपदं कुरुष्व ॥ ५३ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि वैवाहिकपर्वणि पंचेंद्रोपाख्याने सप्तनवत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १९७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ द्रुपद उवाच अश्रुत्वैवं वचनं ते महर्षे मया पूर्वं यतितं संविधातुं ॥ न वै शक्यं विहितस्यापयानं तदेव दमुपपन्नं विधानं ॥ १ ॥ दिष्टस्य ग्रंथिरनिवर्तनीयः स्वकर्मणा विहितं नेह किंचित् ॥ कृतं निमित्तं हि वरैकहेतोस्तदेव दमुपपन्नं विधानं ॥ २ ॥ यथैव रुष्णोक्तवती पुरस्तान्नैकान्यतीन्मे भगवान्ददातु ॥ स चाप्येवं वरमित्यब्रवीत्तां देवो हि वेत्ता परमं यदत्र ॥ ३ ॥ यदि चैवं विहितः शंकरेण धर्मोऽधर्मो वानात्र ममापराधः ॥ गृह्णंस्मिमे विधिवत्पाणिमस्यायथोपजोषं विहितैषां हि रुष्णा ॥ ४ ॥ वैशंपायन उवाच ततो ब्रवीद्भगवान्धर्मराज मद्यैव पुण्याहमुत वः पांडवेयाः ॥ अद्य पौष्ययोगमुपैति चंद्रमाः पाणिं रुष्णायास्त्वं गृहाणाद्यपूर्वं ॥ ५ ॥ ततो राजायज्ञसेनः स पुत्रो जन्यार्थमुक्तं बहु तत्तदग्न्यं ॥ समानयामास सुतां च रुष्णामाप्ताव्यरत्नैर्बहुभिर्विभूष्य ॥ ६ ॥ ततस्तु सर्वे सुहृदो नृपस्य समाजगमुः सहिता मंत्रिणश्च ॥ द्रष्टुं विवाहं परमप्रतीता द्विजाश्च पौराश्च यथाप्रधानाः ॥ ७ ॥

अश्रुत्वेति विहितस्यैवोपस्थापितस्य अपयानं उपेक्षा तदेव विधानं प्राकृतं उपपन्नं कर्तुं युक्तं ॥ १ ॥ ग्रंथिर्यथना स्वकर्मणा इदानीं तेन विहितं सिद्धं निमित्तं तपः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ पौष्यपुष्यत्यनेनेति ननु पुष्यंतस्या वैवाहिकत्वात् पौष्यमिति पाठे पुष्याय हितं बहु संततिप्रदमित्यर्थः हे आद्यहे ज्येष्ठ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥